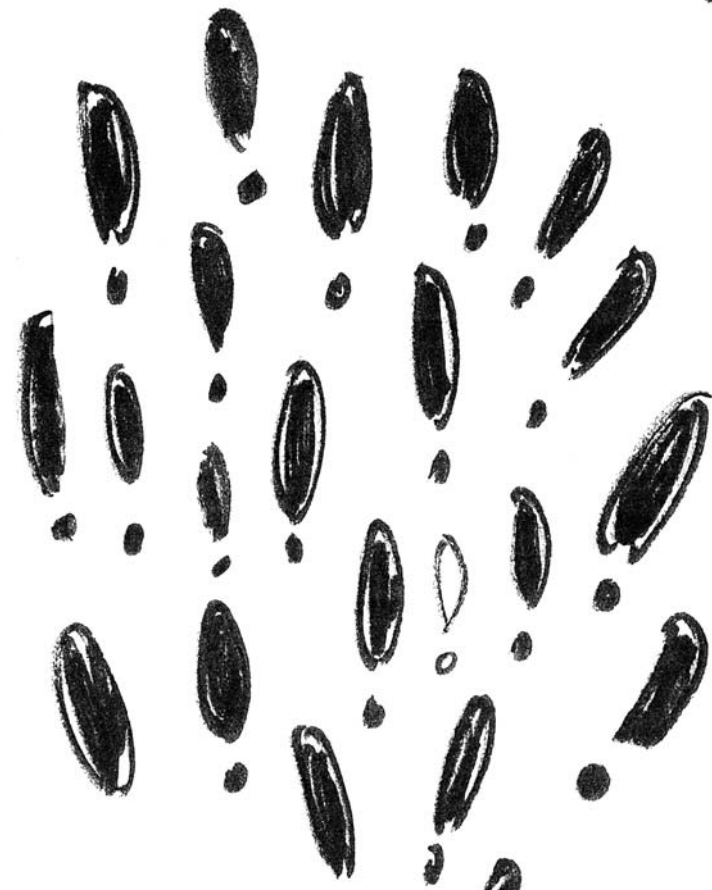

Semmitmondó vagyok?

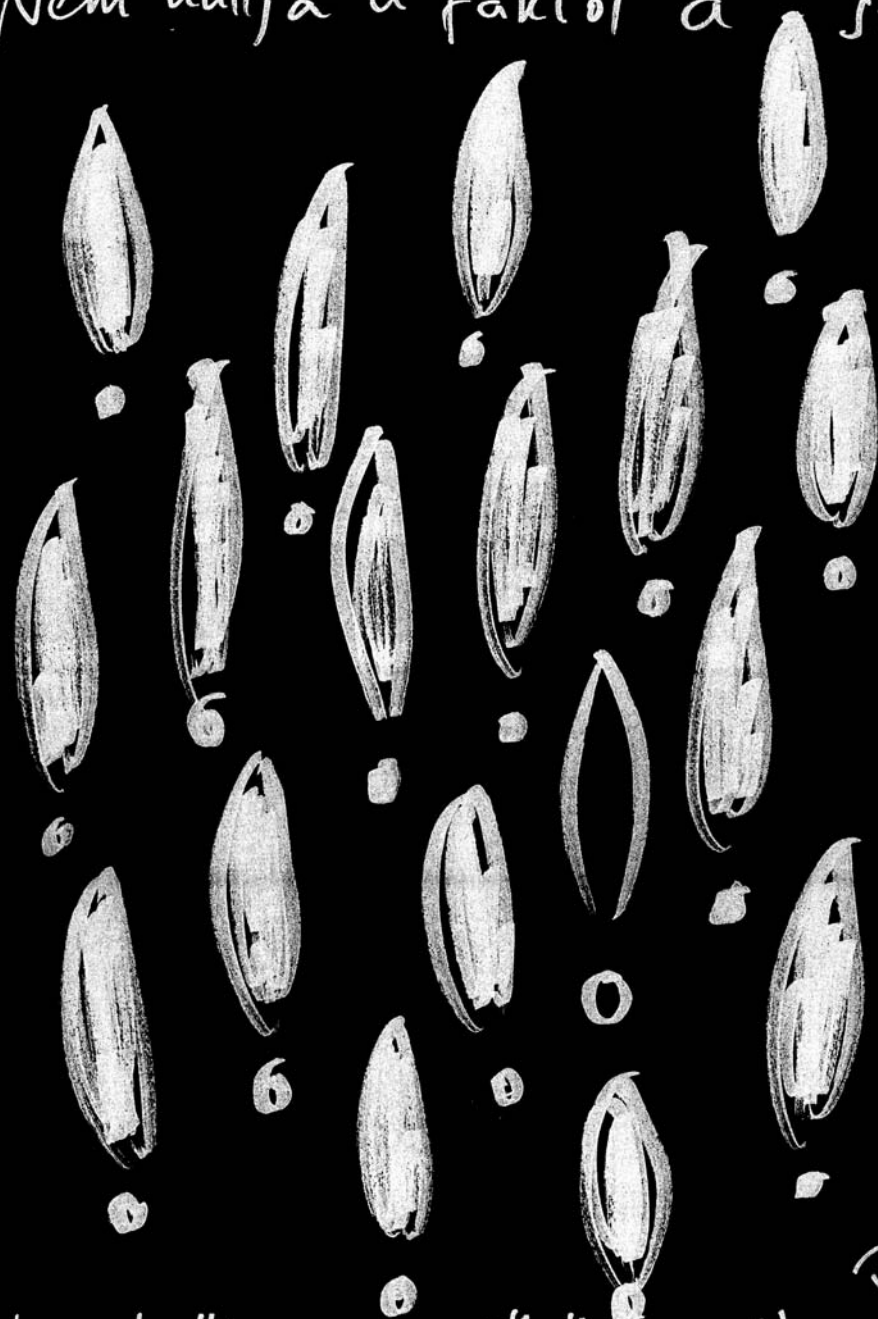
Bof

Az általános
zajban
meg se hallják,
hoggy nem
is mondtam
semmit!

Az *Ördöglakat* Tandori Dezső negyedik olyan kötete - *A vízre irt név* (1996); a *Mr és Tandori* (1997); valamint a Swierkiewicz Róberttel közösen készített *Két sapkás beszélget* (2007) című könyvei után -, ami, ha úgy tetszik a költő képzőművészeti életművével foglalkozik, jóllehet az ő esetében sosincs a szépirói és képzőművészeti aktivitás között olyan világosan elkülöníthető határ, mint még Kassáknál volt (bár nála sem mindig). Ezzel együtt fontos tudatosítanunk, hogy Tandori pályája nem csak szépirodalmi, de képzőművészeti szempontból is figyelemre méltó művekből áll. Utóbbi főleg és szinte kizárólag A/4-es formátumú grafikákból, illetve rajzokból, melyek a 70-es évek eleje óta különféle ciklusokra tagolódnak. Első képzőművészeti munkái a *Dekalkomániák* sorozat, de már a 60-as, 70-es évek fordulójától léteztek olyan jel versei és vizuális költészeti művei, amelyek a neoavantgárd szépirodalmi és képzőművészeti kontextusában egyaránt értelmezhetőek, mint a *Posztomusz játékszervény*; *Táj két figurával*; *A Godora várva: 11 aero-mobil* stb. az *Egy talált tárgy megtisztítása* című 1973-as verseskötetben. Legismertebbek mégis talán a 70-es évek közepétől önálló ciklusokként megjelent *indigó- és írógéprajzai*; majd - az Erdély Miklós indigó-rajzaival párhuzamosan keletkezett, részben kalligrafikus jellegű indigó-frottázsai - az ú.n. *Tandoritípiák*; illetve ú.n. *ideogrammái*. Előbbiek gyakran szerepeltek a 70-es, 80-as évek fordulója óta különböző egyéni és csoportos kiállításokon, illetve több kötetének borítóján is (*Sár és vér és játék*, 1983; *Celsius*, 1984), utóbbiak - legalábbis, ami a publikációkat illeti - a 80-as, 90-es évek fordulójától kerültek előtérbe (ld. *Kísértetként a Krisztínán*, 1995). A 90-es évek elejétől jelennek meg a Wittgenstein szállóigévé vált mondataira is utaló ideogrammái; a *Madár-, Madártemető-, Madárkatakomba-, a Ló-, illetve Lóversenypálya-,* valamint a *Városrajz-,* és a *td-sírkő-sorozatai*. Szemben korábbi lapjainak majdnem kizárólag fekete-fehér, illetve fekete-fehér-vörös képvilágával, 1996-tól alkotott grafikai ciklusain olykor intenzív színvilág alakul ki (*Tánya Burton* 1996; *Povera és Pobeda / Never say never, say always no!* 1997; *Caperégeny* 1998; *Nokumenta* 2001). Tandori bizonyos művei konceptuális fogantatásuak, de fölmerülhet velük összefüggésben az arte proverával, vagy a minimal art-tal való kapcsolat is, összességükben mégis inkább egy rendkívül összetett, részben az ökológia területével is érintkező individuál-mitológia részeinek tekinthetjük őket (ld. műveiben az általa bevezetett "Veréb-royalizmus", "Koala-kártyabajnokság", "Golfpálya" stb. fogalmakat). Az *Ördöglakat* a jövőre 70 éves Tandori műve, s egyfajta összefoglalása, részben újrafogalmazása ideogrammáinak, madár-, lóverseny-, sírkő-, és városrajzainak. Képek és szövegek, közelebbről rajzok és kézírások ezek. A rajz a legprimérb, legközvetlenebb közlési forma a képzőművészetben: fontos a vonal elhelyezése, hossza, íve, mert - anélkül, hogy grafológusok lennénk - nagyon sokmindent ki tudunk olvasni belőle. Lassan, habozva húzott, megfontolt vonal? Vagy lendületes, odakent? Épp csak érintette a lapot?

Az *Ördöglakat* című könyv 2007 áprilisában jelent meg, a Pro Die Kiadó gondozásában.

Nem hallja a fától a szót

Nem hallja az erdőtől a fát etc.

Parallel - Kortárs Művészeti Magazin

2007 N°05

Kiadó: MU Színházi Egyesület

Felelős kiadó: Bálint Gábor

Szerzők: Bicskei Zoltán, Halász Tamás, Kovács Gerzson Péter, Kóvágó Zsuzsa, Matisz László, Péter Márta, Szilágyi Mária, Szilágyi Szilvia Sisso, Tóth Ágnes Veronika, Várnagy Tibor

Szerkesztők: Gálos Orsolya, Halász Tamás, Leszták Tibor, Varga Andrea

Fotók: Bácsi Róbert (portrék, címlap), Dusa Gábor (előadás fotók)

Arculat: Babarcsi Dalma, Hapák Péter

Nyomdai előkészítés: Babarcsi Dalma

Nyomda: Katana Print

Időszakos kiadvány

OKM lapnyilvántartási szám: 2.9./1437-1/2006.

Megjelenik: 1000 példányban

A címlapon Kántor Katalin látható, Szücs Edit kosztümjében

A Parallel megjelenését támogatta:

NKA Táncművészeti Kollégiuma

nka
Nemzeti Kulturális Alapprogram

Köszönjük az archív anyagokat az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézetnek, valamint a Tandori Dezső:

Ördöglakat című kötetéből közölt oldalakat a Pro Die Kiadónak.

Külön köszönet a segítségért Kenesei Edinának és Laborczy Editnek

MU Színház

1117 Budapest

Körösy József. utca 17.

Telefon: 466 4627, 209 4014

e-mail: szinhaz@mu.hu

www.mu.hu